

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

Ó-vár. Vizi-utca. 231. szám, első emeletben

Megjelen a lap hetenként kétszer, u. m. Vasárnap és Csütörtökön. Ára évnegyedre 3 ft o. é. Hirdetési ár: soronként 7 kr, s minden hirdetés után 30 kr bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

Tisztelt előfizetőinkhez. Egy nagy nevű francia író azt mondja: „száz hirlap ezer előfizetővel semmi, tíz hirlap tizezer előfizetővel minden egy álladalomban,“ mely mondattal azt fejezi ki, hogy nem a hirlapok sokasága, hanem a körülöttük összpontosult nagyobb részvét kölesönöz erőt a lapok hatásának. Valamely lap által hirdetett eszmék helyeslése azon lap iránti részvében nyilvánkozik; s a nagy kövéleménytől helyeselt irányra mindig tekintettel kell lennie a kormányzásnak. Ebben áll a napi irodalom ereje és hatása.

Mi az előfizetők ezreivel nem kérkedhetünk, azonban lapunk színvonalán áll azon pártoltatásnak, melyben egy erdélyi lap ekkorig részesülhetett, s nagy örömlinke válik, hogy előfizetők 1/4 részét a királyhágbontuli testvéreink részvételének köszönjük, mely részvétet igekezettünk biztos próbaköve gyanánt tekintünk.

A jelen évben kitartóan nyilatkozott részvét képessé tett minket, hogy lapunkat a jövő évnegyeden kezdve hetenként háromszor indítsuk meg, a mire egyszersmind a világgazdasági hírek emelkedő fontossága is ösztönöz.

Megjelenend lapunk október 1-jén kezdve minden vasárnap, szerdán, és pénteken. Előfizetési ára marad a mint volt, ha vankint egy, évnegyedenként három új forint.

Az előfizetési pénzek kiadónk Stein Jánoshoz (középutca Stein könyvkereskedése) küldendők, ki a pontos kiszolgáltatásról gondoskodik.

A lap szellemi ügyeit érdeklő kérdések a szerkesztőségnek, az anyagi érdeklők (előfizetés, hirdetések, újság reklamatiók) a kiadó hivatalnál igazítandók.

(D) Szemle. Garibaldi megmondotta volt, hogy 8-kán Nápolyban lesz; s 7-kén este már ott volt, egy kardesapás nélkül vénén be a várost, hol még alig három nappal azelőtt azt mondá a király egy miniszteri tanácsban, hogy ő harmincezer katonájának élire állva megmutatja, hogy katonasága fog harcolni; s ha ő elesik mint hős fog elesni.

És im a katonaság nem harcolt, Nápoly meghódolt, az utolsó Bourbon király menekült Gaetába. Az emberi felfogás elbámul és szokatlan, e bővísszerű jelenet, minőnek a történet csak egyszer mutatta még pártját, a magyar királyságban, midőn Kálmán és Álmos tábornok egymással szembe állva a csatapercben letette fegyverét s kijelenté, hogy nem fog testvérért ontani oly érdekért, mely nem a nemzet érdeke.

Ez egy jelenetet ismerjük a történelemben, mely jellemre nézve a nápolyihoz hasonlít.

Victor Emanuel ki van kiáltva Olaszország királyának; így Olaszban egysége mellett már e nemzet szétszórta országainak szinte általános többsége nyilatkozott.

Oriás diadala ez a forradalomnak, de egyszersmind Európa más irányu hatalmainak magatartásán látszik, hogy közeledni látják a tett idejét. A forradalom diadalával szemben tán már kezdenek érni a restaurató tervei.

Ha valósul a hír mit Bécsből egy angol lapnak sürgönyöztek, hogy az orosz cár sajnálja a közte s Ausztria közt fennállott viszályt, s idejét látja, hogy az európai dolgok folyamának gátot vessenek: ugy ma-holnap nagyszerű politikai fejleményeket várhatunk.

Tisztában kezdik látni, hogy Garibaldi ezéja nemcsak Nápoly, s a mint a „National“ írja: „öt senki meg nem gátolhatja az előretörésben, talán Umbria, tán a Markák, tán Dalmácia fele, hol a miut erősítik Ausztriát akarja megtámadni stb.“

Másfelől már hónapok óta látjuk, hogy Posenben a lengyelek izgalomban vannak, a lapok híresztelik, hogy ott is francia kezek vannak a játékbán. E mozgalom Poroszországot fenyegeti.

Az orosz-lengyelek soha sem békültek ki meghódítókkal, büszkén emlékeznek most független korukra, fényes történelmükre, s évtizedek óta forradalmuk minden alkalmas szempillantásban megújul. A tavaly fegyverszállítás volt fölfedezve, az idén befogatások történtek. Mondották, hogy ott is francia kéz működik. E mozgalom Oroszországot fenyegeti.

E szerint a Varsóban találkozandó három nagyhatalom kisebb-nagyobb mértékben fenyegetve érzi magát azon titkon és nyíltan működő nagyszerű forradalom által, melynek előharcosa Garibaldi.

A francia lapok magatartásából az látszik, mintha Napoleon nem akarná követni az új tereken a Garibaldihoz esatlakozni kívánó Victor Emanuel. Ellenben a bécsi lapok egy része nyíltan beszél a francia nagymértű izgatásokról, s a napoleonidákat a forradalom kovászai gyanánt mutatja fel.

Igy az egykor sugalmazott „Oest. Zeitg“ szóról szóra ezt írja:

„Nemcsak Olasz-, de Lengyel- és Magyarországon is működik jelenleg a francia kormány Ausztria ellen; s míg a császár minden ily gyűlöletes manőver ellen protestál, addig unokaöccse azokat leleplezi. Bizvást biheti ön, hogy itt (Párisból) írják e levél a bécsi lapnak) Türr ezredes Napoleon herceget a magyar koronával biztatja, és ezen ajánlatot nemcsak hogy ki nem nevetik, sőt Jeromos herceg hírdetett fiának a nemzetiségek irányában buzgalmat csak sokszorozza az. Hagyja csak Európa saját tetszésére a két unokatestvér, s két év alatt Nápolyban a Murat dynastiát, Velencében egy dictatort, s Napoleon fején szent István koronáját fogjuk látni.“

Igy ír a bécsi lap, de egy kissé talán tulment állításában. Ha csak Murat ügyének állását tekintjük is meg, már

láthatjuk, hogy az említett bécsi lap főcélja lehet ezen hír közlése által kimutatni a restaurató szükségét.

Az osztrák és porosz uralkodó főlégek találkozásának Varsóban, (mely az eddigi tagadások daczára most kezd valószínű) szükségességét leginkább Napoleon felforgató tervei által indokolhatni; s a muszka, porosz és osztrák koalíciót leginkább az által remélhetni, ha ki van mutatva, hogy a francia izgatás által mindhárom hatalom fegyverbe levén sorsuk és érdekek közös. Itt alapulhat az „Oest. Zeit.“ nyíltan kimondott állítása; mert különben ekkor legalább sem a magyar, sem a lengyel területen egy francia izgató sem fogott el.

Azonban ily hírekkel is — melyeknek valószínűsége a napoleoni politikáról csakugyan föltehető — előkészítették a diplomácia közvéleménye a varsói találkozásra; a mely ha sikerül, roppant fontoságu lehet a mostani helyzetben. Ausztria Orosz- és Poroszszággal egyesülten a legnagyobb próbára teheti Napoleon erejét s egyszersmind néplázító képességét. Egy koczka eldobásnak következményei kiszámíthatatlanok lehetnek, ha visszagondolunk, hogyan nyilatkozott tavaly a solferinói napok után Napoleon császár, midőn nyíltan kimondá, hogy egy dynastia saját válsága esetében igénybe veheti minden békületlen nép forradalmát!

E helyzetből az látszik, hogyha Franciaországot ezéjaiban nem gátolják, ugy ő előbb-utóbb a világ nyakára nő; ha pedig egy koalíciót alakítanak ellene, akkor ő minden nagyhatalomnak már jól ismeri sebezhető oldalát. Hol van tehát a védelem ellene?

A védelem ott van, hogy minden nagyhatalom vértseze fel a jog és igazságosság páncéljával sebezhető oldalait. Egy szabad és boldog nép sem fogja magát világhódító tervek martalékául oda dobni. A kormányok ereje többé nem az egymással való koalíciókban, hanem a belső erőben, a népek millióinak melegezéséből, boldogságából kifejtett polgári hűségben áll. A nép szereti a békét s csak nagy elcsúggedések veszik őt arra, hogy kiáltalmak terveiért életét, vagyonát s családi nyugalomát áldozatul dobja.

Újabb távirati tudósítások azt mutatják, hogy gróf Rechberg ez utóbbi erőre támaszkodik, s Ausztria külföldi képviselőit felhatalmazta, hogy azon hirt, mintha Ausztria egy Franciaország ellen intézendő koalíciót működne, hamisnak nyilatkoztassák. Igazolja ezen irányt gróf Rechbergnek az államtanácsban szept. 11-én tett nyilatkozata, melyben óvást tett a bizottsági jelentésből kitetsző azon nézet ellen, mintha a miniszterek ragaszkodni akarnának azon rendszerhez, melynek felbontása általános kívánság, hivatkozván a császárnak az államtanács fogadásakor, és a Benedek tábornokhoz intézett legmagasabb nyilatkozataira. — Ugy látszik, hogy nem való azon orosz nyilatkozat is, mit a Times hozott a varsói találkozásról; újabb hírek szerint osztrák császár ő felsége az utóbbi napokig még nem hi-

Archaeologiai levelek.

I.

(Folytatás és vége.)

9. Fejérmárvány tábla-töredék, e csonka felirattal APOL... azaz: Apollini.

Az elősorolt plastikai ábrázolatok mindannyia egyébiránt igen együgyűen, modorosan, sőt durván van faragva, s leszámítva az archaeologiai érdekét, műbecsrelt legkevésbé sem bírnak. Miután e körülményből kifolyólag felismerhető, elhatározott typussal e faragványok nem bírnak, s együgyű kivitelök éppen semmi műiskolának — habár modoros kinövésben is — jellegét nem nyújtják támpontul az archaeolognak annak meghatározására, melyik kornak, — ha valyon a római vagy görög műiskolának-e szüleményei azok? — igen nehéz lenne azon kort meghatározni, a melyből ezen római műemlékek származnak, s részéről nem is merek biztos meghatározást jogosultan feltolni. Ha azonban figyelembe vesszük a körülményeket, hogy t. i. — mint említők is — Hercules leirt táblánk szerinti ábrázolata különösen az Antoninek korában vala szokásos; — továbbá hogy a leirt 4, 5, 6, 7, 8 szám tábla igen egy nemből (genre) van véve, s valószínűleg egy kéznek műve; — hogy végre kitűnőleg az említett Antonini korszak szolgáltatja nekünk Erdély — a régi Dacia — sok részéből a legszamosabb s érdekesebb plastikai, és epigraphiai emlékeket, nem minden valószínűség nélkül állíthatnók talán, hogy mindezen leirt műemlékek az Antoninek bücs országslása éveiből (138—180 Kr. u.) erednek.

10. Találtak még egy ásatás alkalmával két darab ezüst, és öt darab római rézpénzt. Egyik ezüst pénznek körirata az előlapon (avers) ANTONINVS PIVS, AVG a hátalapon (revers) VOTA SVSCEPTA X; a másikon csak az imperator neve olvasható: SEVERVS (vagy L. Septimius Severus, vagy M. Au-

relus Alexander Severus). A rézpénzek pedig a rozsdától teljesen megemészte levén, köriratak nem olvashatók.

11. Találtaknak Székely-Földvár határában, — különösen a római castrum stativum helyén — biztos adatok szerint igen nagy számban „XIII“ bélyeggel megjegyzett római épületlég. Ezen körülmény kétségtelenül teszi azon tény, hogy Székely-Földváron a 13-dik római kettős (gemina) ezred, vagy másként a „legio XIII. gemina gordiana,“ vagy „gemina Antoniniana“ tanyázott, s foglalta el az ottani álló táborhelyét.

Vége azon kérdésre nézve: hogyan nevezték azon római telepet (colonia), melynek romjai között találtak a leirt archaeologiai tárgyak? — szerény véleményemet röviden óhajtom kimondani. — Röviden mondom, mert ha valamely eddig ismeretlen daciai római-telep nevét meghatározni akarjuk, kénytelen vagyunk terjedelmesen, s collectiv érdeemben szólni a tárgyhoz, szándékosan szétbontani, s összeállítani nem akarhatván a kérdésnek még nem elég biztos adatok alapjani taglalata által azon összefüggést, s egymásból következtetést, mely a Daciában felmutatható római álló táborhelyek, katonai telepek, és városok között létezett. — A Ptolemaeus geographus, és a Peutinger-erről nevezett földabrosz adatainak az Erdély területén található, s kétségtelennek elismert római telepek hálózataival való összeegyeztetése, az e feletti vizsgálódás, a két kútfő által megnevezett telepek elhelyezése, jobban hofeltőknek meghatározása egyébiránt oly bizonyított csomót ad kezünkbe, hogy azt csak figyelemmel, biztos tényekre támaszkodva lehetend felbontani! Előkészületeket

*) Ily mellékkel ruházott fel a 13-dik római legio a mind a néptől, mind a senatus és hadseregtől kedvelt ifjú Marcus Antonius Pius Gordianus császár (240—244 kr. u.) tiszteletére.

tevé e kérdéshez való terjedelmesebb hozzászólásra: a székely-földvári telep nevének meghatározása körül véleményemet ezuttal csak fővonásaiban körvonalozom.

A Peutinger-erről nevezett Septimius Severusféle posta földabrosz Apuluntól kezdve a sarmaták felé következő római telepeket jelez meg: Brucla, Apuluntól 12 milliarenyi (2 1/2 n. m.), ettől Salinae viszont ugyanakkora távolságra.

Az Apulum (Károly-Fehérvár), és Salinae (Torda) közötti távolság telát 24 milliara — 4 1/2 n. m. mértőldre van téve. Minthát azonban a Károlyfehérvár és Torda közötti távolság 7 geographiai, vagy a mostani utvonallal szerint 9 n. m. mértőldet teszen: nyilvánvaló, hogy azon földabrosz rajzolója felelt egy telepet Brucla és Salinae közé beajazolni. — Nem rosszul helyezte tehát ebből kifolyólag érdeműs archaeologunk a szent-erzsébeti tudós lelkész Ackner — Mannert nyomán — Brucla és Salinae közé Marcoclavát vagyis a Ptolemaeus Marcoclava-ját).

Ha már e tételt mint valószínűt elfogadjuk: kénytelenek vagyunk nem mindenben követni Ackner a további elhelyezéseknél. O ugyanis Bruclát korábban Koslárd-hoz²⁾, későbbben Krakó és Tibor közé³⁾; Marcoclavát előbb Miriszlódhoz⁴⁾, utóbb Várfalvához⁵⁾ helyezi; de ha tekintetbe vesszük a távolsági mértékeknek a valósigtól eltűtő nagy különbözését: elfogadhatóbbnak tartjuk következő saját helyezésünket: Apuluntól 12 milliara (2—2 1/2 n. m.) távolságra Bruclát meghagyjuk Koslárdnál; — ettől, minthát nem tudhatni ha a Peutingerféle földabrosz Brucla után jegyzett 12 milliara

a Brucla és Salinae, vagy tán csak a kifeledett Marcoclava és Salinae közötti távolságot akarja-e jelölni, — Bruclától mondjuk mintegy 25—27 milliarenyira — (jogosítva levén nagyobb távolság vételére, annyival inkább, hogy ezen mérték a Koslárd és Székely-Földvár közötti mintegy 5 1/2 n. m. távolságnak igen jól megfelel.) helyezhetnők Marcoclavát Sz.-Földvárhoz; végre innen 12 milliara, azaz—2 1/2 n. m. mértőldnyi távolságra (a melynek mintegy megis felel a Sz.-Földvár és Torda közötti távolság) esnek Salinae-Torda.

Ha érvényt nyerhetne e tételünk, ugy — következképpen — változást kellene szenvedni Ackner azon állításának, mely szerint ő Sz.-Földvárhoz Patavissát helyezi¹⁾.

De immár nehogy hosszadalmassággal tovább untassam a tisztelt olvasót, tisztelettel búcsút veszek tőle, s bezárom leveletem. Nem tehetem azonban, hogy végeztél igaz hazafii köszönetemet ne fejezzem ki b. Löwenthal Sámuel urnak, ki a mellett, hogy e becses archaeologiai tárgyakkal készségesen szaporítá az erdélyi muzeum régiséggyűjteményét: nekem közvetve anyagot szolgáltatott ezen archaeologiai levél írására, melyet ha a t. olvasó némi figyelemmel kísért: nem az én érdemem, hanem ama műemlékek érdemes voltának eredménye.

Csicso-Keresztur 1860. [augustusban].
Torma Károly.

¹⁾ L. Archiv sat. III. B. 1857, 79—80 és 98 l. l. — Megjegyzni kívánom itten, hogy az erdélyi muzeum-egyletnek értekezések felolvasására szánt f. évi 1. számú felolvasott ily című közleményben „Rómaiak nyoma Erdély északi részében“ bebizonyítani törekedtem azt, hogy Patavissa a Kolozsvárnál létező valószínűleg nagykiterjedésű római castrum stativum és colonia romjainál lenne keresendő.

²⁾ Jahrbuch der k. k. Central Commission zur Erforschung und Erhaltung der Baudenkmale. Wien II. B. 1867, 87 l.

³⁾ Archiv des Vereins für siebenbürgische Landeskunde. Hermannstadt I. B. 1845, 28 l.

⁴⁾ Jahrbuch der k. k. Central Commiss. u. o. 87. l.

⁵⁾ Archiv sat. 28. l.

⁶⁾ Jahrbuch sat. 88 l.

vatott meg Varsóba, sőt az oroszok irányáról ellenkező újabb tudósítások jöttek.

Követett adók. III. A dohány-egyedár u. A dohány-egyedárusság története Ausztriában már 1670-ben kezdődik. Eleinte haszonbérbe vala adva, s csak felső Ausztriára terjedt ki. 1679-ben 2400 ftot jövedelmezett; 1783-ban a kincstár vette át, s a magyar tartományokon kívül szinte mindenországra kiterjeszté. A bevétel már ez évben szinte 3 millióra ment. 1850 volt a korszak utolsó éve, mert a következőben az egyedárú az egyszéki birodalomra ki lón terjesztve. A tiszta haszon ez utolsó évben már 15 milliónál több volt.

1850-ben a dohányfogyasztás a német, szláv és olasz tartományokban 344.575 mázsára ment; e közt volt 329 millió szivar. A nyers bevétel ezért 22 millió 8000 ezer ftot tett. Nyolcz év után a fogyasztás 314 ezer mázsával, (e közt 694 millió szivar) s a nyers bevétel 28 millió ftal emelkedett; azaz 1858-ban volt:

a szivar-fogyasztás 1,023 millió = 80,273 mázsa	
a pipadohány „	515,991 „
a burnót „	62,446 „

összesen: 658,711 „

az összes bevétel pedig ezekért 50,845.724 forint

A lefolyt kilencz év eredményét átlagosan véve, a birodalom népességéből minden főre mintegy 200 darab szivar és körülbelül 12 font dohányfogyasztás esett ez idő alatt; a melynek összege, súly szerint 13 fontot, s értéke 10 ftot tesz. Ez arányszámoknál az a feltűnő, hogy a magyar tartományokban kisebb a fogyasztás fejeként, mint a többiekben; mert nálunk egy főre csak 161 darab szivar, 12 font dohány és ezek után 6 f. 74 kr. esett; ez azonban részben abból érthető, hogy a készítmények nyers anyagját nagyobbára a magyar föld termi, és kiküldetlen, hogy a termeszítők kezén ne maradjon valami.

1859-ben a fogyasztásból esett egy főre d. szivar f. dohány f. burnót

a magyar tartományokban	17	1.14	0.02=92 kr.
különösen Erdélyben.	12	1.02	0.01=68 „

évek	a magyar tartományokban		a birodalomban		összesen	
	bevétel	kiadás	bevétel	kiadás	bevétel	kiadás
1851.	257	117	14	29	271	146
1852.	286	147	13	29	299	176
1853.	292	149	13	29	305	178
1854.	316	153	13	29	329	182
1855.	339	157	13	29	352	191
1856.	363	161	13	29	376	200
1857.	373	161	13	29	386	200
1858.	382	161	13	29	395	200
1859.	365	161	13	29	378	200
Közép.	33.	137	19.	109	43.8	221

Az évenkénti fogyasztás 650 ezer mázsa körül áll. Ehez a nyers anyag két harmadát a belföld, egy harmadát a külföld adja. Azonban a viszonyt is csak több év eredményéből állítva tisztán szem elé, a lefolyt kilencz év összes eredményét kell vennünk. Ez idő alatt beváltott a kincstár:

Magyarországon	3,726,000	mázsa dohányt
a bánáiban	738,000	„
Horvát és Tótországban	101,000	„
Erdélyben	123,000	„
a magyar tartományokban tehát	4,688,000	„
Gallicziában	669,000	„
Velenében	38,000	„
Dél-Tirolban	27,000	„
összesen	734,000	„

A külföldön vásárolt és pedig:

Amerikából	961,000	„
Európában	1,001,000	„
Összesen	1,962,000	„

E szerint kilencz év alatt a bevásárolt nyersanyag összesen 7,360,000 mázsát tett. Ehez adott:

Magyarország	50.8	%-kot
a bánát	10.0	„
Horvát és Tótország	1.3	„
Erdély	1.6	„
a magyar tartományok	63.7	„
a más	9.8	„
a külföld	26.5	„

Ebből látható egyszersmind, hogy a dohányegyedárusság alapját Magyarország képezi, miután a nyersanyagnak $\frac{3}{5}$ -ét szolgáltatja.

Érdekes azt is tudni, hogy a kincstár nevezetes czikkért 9 év alatt összesen 95.7 milliót fizetett. Ez összegből esett Magyarországra a mellékartományokkal

Magyarország	37.4	millió ft.
Erdélyre	1.1	„
a más tartományokra	6.7	„
a külföldre	51.0	„

A monopólium életbeléptetésekor a kincstár minden készletet bevásárolt, a mely a kereskedők és gyárosok kezén volt, s

fizetett érte szinte két millió forint. E készlet 80 ezer mázsát tett, s e közt 68 $\frac{1}{2}$ millió szivar és 2500 m. burnót volt.

A dohány és szivar-gyárak száma ez idő óta 8-czal szaporodott; jelenleg 25 gyár dolgozik. E gyárakban 252 hivatalnok és 317 szolga van alkalmazva; a munkások száma 20 ezren feljül áll. A magyar tartományokban 7 gyár van; 2 Pesten, egy-egy Temesvárt, Pozsonyban, Kassán, Fiumében, és Kolozsvárra, a melyekben a munkások száma 5132-re megy. A kolozsvári gyárban 11 hivatalnok, 14 szolga és 562 munkás volt alkalmazva a múlt évben. Debreczenben most akar a kincstár gyárt állítani.

A dohányeladással foglalkozott 1859-ben az összes birodalomban 70,600, Erdélyben 2969 trafikáns.

Erdélyben különösen:		Erdélyben magyar tartományokban		az összes magyar tartományokban	
esik 1 holdra	dohány érték	esik 1 holdra	dohány érték	esik 1 holdra	dohány érték
magyar	m.	magyar	m.	magyar	m.
1851.	6.97	1851.	7.70	1851.	7.70
1852.	9.32	1852.	5.16	1852.	5.16
1853.	13.14	1853.	10.70	1853.	10.70
1854.	9.63	1854.	10.38	1854.	10.38
1855.	8.88	1855.	10.55	1855.	10.55
1856.	11.57	1856.	8.13	1856.	8.13
1857.	8.03	1857.	7.87	1857.	7.87
1858.	17.64	1858.	14.77	1858.	14.77
1859.	14.57	1859.	9.42	1859.	9.42
Közép.	11.87	Közép.	77.6	Közép.	77.6

A hazai hírlapok utján közhírré tett „előleges felhívás” értelmében itt helyben rendezendő — gyümölcs, szőlő, kertivetemények, gabonaművek, kézműipar- készítmények és gazdasági eszközök bemutatására szolgáló — gazdasági kiállítás rendtartása: A tárlat helyisége: az „Arany kereszt”. A tárlat ünnepélyes megnyitása: f. év október 10-én délelőtti 9 órakor. A tárlat tartama: f. év október 10., 11. és 12., d. e. 9—12 és d. u. 2—5 óráig. A tárlat megnyitása után rögtön a tavalyi kiállítás következtében nyert dícső oklevelek ünnepélyes kiosztása. Az idei tárlat is dícső oklevelek és ezen felül még a következő készpénzbeli jutalmak kiosztásával lesz egybekötve:

A. Jóság, szépség, tartósság és kereskedés szempontjából legjobbnak ítélt gyümölcsnemekre: a) almákra: 1-ső jutalom 20 ft., 2-dik j. 10 ft. b) körtekre: 1-ső j. 20 ft., 2-dik j. 10 ft. c) szilvára: 1-ső j. 10 ft., 2-dik j. 5 ft. d) a többi bármily gyümölcsfajokra: 1-ső j. 10 ft., 2-dik j. 5 ft.

B. Szőlőre: a) csemegezőlőre: 1-ső j. 10 ft., 2-dik j. 6 ft. b) borszőlőre: 1-ső j. 10 ft., 2-dik j. 5 ft.

C. Kertiveteményekre: a) burgundi repára: 1-ső j. 10 ft. b) pityókára: 1-ső j. 10 ft. c) egyéb veteményekre: 1-ső jutalom 10 ft., 2-dik j. 6 ft., 3-dik j. 4 ft.

D. Gabonaművekre: a) repcére: 1. jutalom 10 ft., 2-dik jut. 5 ft. b) búzára: 1-ső jutalom 10 ft., 2-dik jut. 5 ft. c) a rozsrá: 1-ső jutalom 10 ft., 2-dik jut. 5 ft. d) török-búzára: (csős) 1-ső jutalom 10 ft., 2-dik jut. 5 ft. e) egyéb gabonaművekre: 1-ső jutalom 10 ft., 2-ik jut. 6 ft., 3-dik jut. 4 forint.

E. Kézműipar készítményekre: 1-ső jutalom 40 ft., 2-dik jut. 30 ft., 3-dik jut. 20 ft., 4-dik jut. 10 ft., 5-dik jut. 6 ft., 6-dik jut. 4 ft.

F. Gazdasági eszközökre: 1-ső jutalom 40 ft. 2-dik jut. 25 ft., 3-dik jut. 15 forint.

Az E alatti elősorolt jutalmakhoz pótlólag járulnak még a Szőlősi Sámuel ur díja is, ugymint 5 ft. az itt helyben készült legjobb kordován bőrről és más 5 ft. hasonlóképpen Marosvásárhelyen készült legjobb bármely féle más bőrről.

Az A, B, C, D, E és F betűk alatt kiírt pénzbeli jutalmak ünnepélyes odaítélése és kiosztása a tárlat berekesztése előtt, f. év október 12-kén d. u. 3 órakor kezdődik. Erkölcsei kötelezettsége a jutalmat elnyerő minden kiállítónak: bíráló bizottság előtt hitelesen kimutatni, hogy csupán saját természetienyét vagy készítményét állította ki. — A kiállítók az „Arany kereszt”-ben működő egyik rendező bizottsági tag Dobolyi Sándorhoz czimezendők. A kiállításra szánt tárgyak beküldésének határideje október 8. estig tart. A küldeményhez egy jegyzetet sziveskedjék mindenki mellékelni, a mely magában foglalja a kiállított, lakhelyét, a küldött tárgy részletes leírását, a gyümölcsnél, p. o. hogy fája minő földben termett, hamar terem-e, honi vagy külföldi, eredete, valódi neve, táj elnevezése; mikor érik, faja tartós-e stb. — a gabona nemeket illetőleg: hogy ősz vagy tavaszi, a föld minősége; a föld mikor volt trágyázva, mennyit adott hold (1600 ööl); sorban volt vetve vagy szórva stb.; a kézműipar, készítményeknél és gazdasági eszközöknél, mennyi idő alatt

készült, ára, nyers anyaga, honi vagy külföldi stb. A beküldött tárgyak október 13-kán d. u. 5 óráig visszaküldendők; azon-
tul a tárlat javára és illetőleg a közjót hathatósan előmozdító gazdasági kiállításoknak M. Vásárhelyen való állandósítása érdekében tett ezen hazafias ajándékok október 17-kén d. e. 9 óráig kezdve nyilvánosan elárvereztetnek. A tárlattal megismerkedni kívánók személyenkint 10 kr. fizetnek; akárhányszor való be-
meneteltől a tárlat egész tartalmára 50 kr. A tavali kiállítás alkalmával tapasztalt buzgó és lelkes részvétel elegendő biztosíték az iránt, hogy a városi és környékbeli t. cz. közönség hazafias pártfogása ez idei tárlatot is támogatandja. Marosvásárhely 1860. szept. 6. — A rendező választottság. Kiadta Békesi Márk, tollíró.

Ujdonságok.

— (Necrolog.) Zabolai Gróf Mikes Erzsébet csilag keresztet hölgy a maga, és szeretett gyermekeinek: Gróf Teleki Sándornak, és nőjének Bickersteth Johannának, gróf Teleki Róza-, gróf Bethlen Farkasnak, egy szintén vője gróf Bethlen Farkasnak, és unokái: Gróf Bethlen Gizela-, Irma-, és Árpádnak nevében szomorúan jelenti már csak néhai férjének, s illetőleg atyjok, nagytatyók, és ipjoknak székéi követelekében kívánók személyenkint 10 kr. fizetnek; akárhányszor való be-
meneteltől a tárlat egész tartalmára 50 kr. A tavali kiállítás alkalmával tapasztalt buzgó és lelkes részvétel elegendő biztosíték az iránt, hogy a városi és környékbeli t. cz. közönség hazafias pártfogása ez idei tárlatot is támogatandja. Marosvásárhely 1860. szept. 6. — A rendező választottság. Kiadta Békesi Márk, tollíró.

— E hó 13-kán kísérték a sirba gyászoló rokonai Csáni Mihály VII-ik gym. osztályt végzett tanulót, ki sorvasztó láz miatt élte 20-dik évében szűnt meg élni.

— Az első magyar ált. biztosítótársaság kolozsvári főügynöksége után Kolozsvárra: dr. Engel József, Marosvásárhelyre dr. Knöfler Vilmos kerületi főorvos, Kézdivásárhelyre dr. Szinkovics, Magyar-Régenre Fritsch Károly urakat kérte föl s nevezte ki társasági orvosoknak az életbiztosítási osztályra nézve, mely biztosítási ág hazánkban is megkezdődött, s a közönség e társulat előnyeit állítván, már is szép eredmények örvend.

— Tűzvészek. Mult hóban az első magyar ált. biztosító társaság kolozsvári főügynökségéhez a következő égek lőnek bejelentve: 12-dikén este Gy.-Alfaluban 4 gazdasági épület hamvadt el; 18 dika éjjelen Bölönben számos lakház, gazdasági épület s takarmányszilár lett semmivé, a kár 3000 ft körül jár; 20-án Drassón gr. K. csűröskertében egy rozszaszt, 22-kén Csoma falván (csik) 14 gazdasági épület s takarmánya esett martalékká; 23-án éjszaka Wohldorfon, Királyhalmán csűr és takarmány égett el, melyeknek fájdalom, csak egy része volt biztosítva.

— Marosvásárhelyi levelezőnk értesít, miszerint Reményi mult hóban ottani hangversenyzete alkalmával két előadása jövedelmének $\frac{1}{4}$ részét összesen 107 o. é. forintot adott át a helybeli reform. főiskola részére. Köszöntet a művész hazafiasgaért. Egyszersmind dícsőrelemlésként az ottan alakult színtársaságról, mely foladatul tűzte a vidéki színészetnek szilárdabb jövőt eszközölni. A társaság kitűnőbb tagjai Tokés E. a szende, Kolonics Alfonsa a hősi, Filipoviczné a kedélyes női, Hevesiné a comicus, Hetényi A. a szende és népszerű szerepekben. A férfiak közül Szabó a német comicus, Takács, Gyulay, jellemzerepekben, Filipovics a népszenművekben, Szathmári a löha uracskor, Körösi a pedans, Nagy Pista a burlesk szerepekben tűnnek ki. Előadásukat aug. 12-ikén kezdik meg. A színház látogatott, a „Szigetvári vértanúk” előadásakor 200 forintot felülhaladta a tiszta jövedelmet.

— A vargasi unit. népiskolában Széchenyi-émlékére alapítványt szándékoznak tenni, melyből néhány székely ifju felekezeti költség nélkül segélyeztetésbe a kiképzetetésben. Gondnok Daniel Gábor ur e célból felhívást intéz adakozásra. Minden adakozónak hálaköszönetképp a Széchenyi gyásznap alkalmával a vargasi egyházbán elmondott, s a kolozsvári ref. iskola nyomdájában éppen most megjelent emlékbeszéd fog megküldetni. Az adakozások a brassói posta utján az érdemes felszólítóhoz beküldendők.

— Zágrábról írják aug. 31-ről a „Wanderer”-nek: Tagadhatlan tényekre hivatkozva nem lehet azt kétségbevonni, hogy a horvátok rokonérzelmé a magyarok iránt több alkalommal nyilatkozott legújabb időkben, dacára félénk aggodalom csufolódó sugalmazásainak. Világosabban tűnt az elő azon idő óta, midőn a három magyar magnás, Festetics és Károlyi grófok, s Podmaniczky báró a jótékonykúság dus adományait hozták el közénk az inséggel küzdő horvát nép számára, és a mióta széles Magyarország minden részéből folynak hozzánk hasonló segély-adományok a szűkölködő horvátok számára; és a mióta tudva van, hogy a magyarok ugyane célra nagy sorsjátékokat rendeztek. A horvátok úgy vélekedtek, hogy a testvéries érzelmek ezen bizonyítékait nem viszonzozhatnak jobban, mint azáltal, hogy ők is meglehetősen szép számmal vettek részt, — természetesen csekélyebb tehetségűkhöz mérve — a magyar Akadémia számára indított pénzbeli adakozásokban. — A mint továbbá meghallották a horvát hölgyek, hogy a magyar Akadémia számára egy nagyszerű szőnyeg fog készülni, önszántukból ajánlkoztak, hogy a Horvátország, Slavonia és Dalmátországek címzeiret viselendő közzékat, s ha szükséges lenne, az illető vármegyék címzeiret is ők készítendik el. A mint továbbá mintegy két hónap előtt egy jól betanult cigánybánda ide jött Magyarországról, csupán magyar és horvát darabok játszásával rendkívüli jó keresetük volt. — A Pesten nemrég megtartott gazdasági kiállítás s gazdasági egyesületi közgyűlésre, valamint a Marczalon tartott Berzsenyi-ünnepre küldettek innen képviselők; a gazdasági egyesület közgyűlésére s kiállítására Draskovics Ist. gr., Rauch b., Bedekovics, Kukuljevics, Bogovics, Vukationovics és Fodrócz, a Berzsenyi ünnepre Draskovics I. gr. és Bogovics küldettek, de amazon csupán Fodrócz, emezzen

pedig egyedül Draskovics Istv. gr. jelent meg, a többiek részint betegség részint más körülmények által gátoltak. Zágráb város részéről a községtanács ülésében az imént szintén Pestre szent István ünnepére menendő küldöttek indítványozták, s egyhangulag meg is választották; a községtanács kebeléből Karlosics kanonok s Frigau ügyvéd választottak meg s még Bogovics a költő s Prica és Dulkovics ügyvédek csatlakoztak hozzájuk. De mivel Magyarországról nem jött meghívás ezen ünnepélyre, az indítvány nem hajtható végre. Egy könyvműtő kép jelent meg Zágrábban Kuhn kiadónál, mely egy magyar és egy horvátot ábrázol országaik czimerére támaszkodva, a mintegy mással kezel fognak a magyar korona aegise alatt, megfelelő jelmonddal; ezen képet nagy sebességgel elkapkodta a közönség. A m. hó 6-án tartott jogászbálban, a hol mindenki nemzeti öltözetben jelent meg, legtöbbet járta a magyar és horvát tánc. — A hol ezelőtt elmenőben csak opera darabokat s valzeret hallott az ember zongorán, most csak a mi kedves nemzeti dallamainkat hallhatni, melyek majd egy „magyar nótaká” vagy tüzes csárdásba vágnak át. — A frakkok és köcsöglapok napról-napra jobban tűnődnek el, helyt adván a nemzeti surkának és poszavai kalapnak, s ha megessék néha, hogy Magyarországról egy magyar attilában csikós kalappal jelenik meg a horvátok között, bizonyára barátságosabban fogadtatik, mint akármely más jövevény. De legelőkelőbb biznyságot tehet a horvátok Magyarországról iránti rokonszenvéről. Reszler magyar dalszínész-társasága, mely nálunk pár hét folytán többnyire tele házak előtt tartotta előadásait, s éppen „Hunyady László” és „A kunok” magyar operákban aratott legzajosabb tetszést.

— Nyiregyházaírók írják a „Vaterland”-nak: „Másként csöndes városunk, sajnálatra méltó csöndzavarának színhelye volt. A napokban egy este, valódi ókát még nem tudni, véres összeütközésre került a dolog a katonaság és polgárság között. Mindkét részről történtek sérülések, sőt komoly sebesülések is. A verekedésnek csak a fegyveres erő közbelépése volt képes véget vetni; a katonaság a lakonyába vitelt, a polgárság pedig házaiba vonulni kényszerítetett.

— Elfogatások. Szegeden e hó 7-kén több elfogatás történt, s többek közt — a „Szegedi Híradó” szerkesztőjét is elfogták. A megyei főnök egy kiáltványában nyugalomra inti a fiataلسágot.

— A „Sárospataki Füzetek” ez idei folyamánál legközelebből megjelent VII. füzetéből főleg kiemelendő két dolgozat: egyik Beneke Edvárd életrajza. Kórodi Lajostól, másik Uniovitály a hazai r. kath. és protesantok közt. Filó Lajostól, a ki e munkájában is úgy mutatja fel magát mint egyike legmélyebb eszű slegálosabbán iró hittudósainak. Érdekessé írja le a felhozott cikkekben a szépirodalom és bölcsészeti férfiak, mint Kőlcsey, Guzmics, Szontagh által fölvetett uniovitályt, miután a theológusok belefáradtak volt már a hosszas éssükertelen harczba, s igen helyes és szép különösen Kőlcsey bölcsészeti gondolkodásmódjának fejtegetése és bírálása.

Gabonaárak héti kimutatása	Tiszta buza	Elegy buza	Rozs	Arpa	Zab	Török buza
osztrák mérőnként	ft. kr.	ft. kr.	ft. kr.	ft. kr.	ft. kr.	ft. kr.
Bécs szept. 11-n	5 60	—	3 60	3 20	2 40	—
Pest „ 12-n	4 20	2 75	2 60	2 50	1 35	2 40
Szeged „ 7-n	3 99	3 36	2 20	1 47	1 26	2 10
Ungvár „ 5-n	3 60	—	2 40	1 50	90	2 40
Soprony „ 10-n	4 36	—	3 3	2 50	1 60	3 20
Baja „ 8-n	4 27	2 67	2 67	1 70	1 34	2 27
Szolnok „ 8-n	4 40	—	—	—	1 10	3 25
Dézs „ 11-n	3 36	2 52	1 68	—	70	1 68
Pápa „ 7-n	4 56	—	2 80	2 30	1 50	2 76
Kolozsvár „ 13-n	3 67	2 78	2 —	—	88	1 70

Politikai hírek.

— Bécs, szept. 11. A birodalmi tanács tegnapi ülésében — mai lapok szerint — változtatás nélkül elfogadtatni ajánlottak: az udvartartás, kabineti iroda, a niszteri conferentia, birodalmi tanács, ellenőri hatóságok, külügyminisztérium költségvetései, az első az uralkodóhoz intézendő köszöneti szavazattal az udvartartásai takarékoságért. A cultusminisztérium költségvetését illetőleg élénk viták keletkeztek az egyháznak viszonya fölött az államhoz. Mager állami alapörvényül indítványozta fölállítani minden keresztény hitvallás egyenlőségét, s indítványozta a concordatum revisió alá vételét. Az utóbbi elvetetett; ellenben a bizottmányi jelentéshez két pótlék fogadtatott el: az egyik azt fejezi ki, hogy az egyház és iskola helyevezésében sokféle különbségek tűnnek föl, a hitvallások különbözősége szerint, melyek alapos nézetekkel ellenképeznek; a második azon szükségre utal, hogy a vallási viszonyok végig a jog, méltányosság kívánalmainak megfelelő módon szabályoztassanak.

Bécs, szept. 11. Az államtanács mai ülésében a katonai és tengerészeti költségterv elfogadtatott. A másfél milliónyi rendkívüli tengerészeti költség megszavaztatott. A bel-, igazság- és rendőrségi minisztérium költségének megvitatása előtt Rechberg szökölt: óvást tett a bizottsági jelentésből kitetsző ama nézet ellen, mintha a miniszterek ragaszkodni akarnának ama rendszerhez, a melynek felbontása általános kívánat. Rechberg gróf e felfogást merőben alaptalannak nyilatkoztatja, és biztosítja az államtanácsot, minden miniszter egyetért abban, hogy új utakra kell kanyarodni. Hivatkozik a Császárnak az államtanács fogadásakor ejtett szavaira, apr. 19-én legmagasb káiratra, melyet Benedek tbn.-hoz intézett, s melyben ki van jelölve a minisztériumnak irányadóul szolgáló főelvek és a rendszer. A belügyi és igazságügyi budget tárgyalására nézve elhatározottat, hogy az elvkérdések szökönygre hozatala halasztassék el maga a budgettárgyalás bevégeztéig. A rendőrségi Budget tárgyalása alkalmával Mager államtanácsos követeli, hogy a saját viszonyai helyezésének törvényes alapra. Több oldalról pártolják ez indítványt. A határozat ez: a szavazást e tárgyak a budget tárgyalás bevégeztéig kell elhalasztani. A magyar tagok fölémlítik, hogy bocsátassanak be a gyűlésekre (hírlapi) tudósítók is. Az elnök ezt az államtanács ügyviteli szabályaival összeferheltenek nyilvánítja. (P. N.)

A 12-én tartott b. tanács ülésében a belügyminiszteri budget tárgyalatott. Roszallák a burocratiái sok irkafirkát. Az

országos tökéek önkényt szerinti használata felett is panaszkodva ellenörködést kívántak. Golakovszki ígérte hogy a bajon segítve lesz.

— Garibaldi igazmondósága s pontossága rémleltessé kezd lenni. Mintegy húttal előre megizeni a Nápolyban működő forradalmi bizottmánynak, hogy szept. 7-én vagy 8-án, pénteken vagy szombaton a fővárosban lesz, és — pénteken ott van. A „Gazz. di Torino” egy más nyilatkozatot közöl most Garibalditól: „En — ugymond — megvontam kezemet Cavourtól az napon, melyen ő Nizza átengedését aláírta, s csak a velen-czei Márktéren fogom azt neki újra nyújtani.” Egyébiránt az idő nemská megmutatja, ha igazán oly mindenható-e a Garibaldiban megtestesültnek látszó olasz egység eszméje, hogy csupán híre s mint valami hazajáró lélek közledeletté minden emberfia saját ellentállási erejét elfogytá érezze. Elég az, hogy ez idő szerint a népbálványozta hős előtt minden meghajol, fut, omlik össze.

„Holnap lesz az első s talán, utolsó harcz Il. Ferencz koronájáért.” Így szóltak szept. 6-án a párisi esti lapok. Garibaldi szept. 5-én Salerno-ban volt. Ott várta be a fölkelő sereg különböző osztályait, hogy 7-én vagy 8-án Bosco tkb hadseregét, mely a Nápolyba vezető uton Salerno és Nocera közt erős helyen állomásozott, megtámadhassa. A király nagybátyja, Trapani gróf, ki egy vadászszálszóaljat vezényelt, és testvére Caserta gróf, egy üteg vontcsövü ágyu parancsnoka, szintén a 20,000 ember erős sereg közt voltak. Azonban ott, hol egy hadseregnek egész dandárai mennek át az ellenhez, hol a legelőkelőbb vezérek még jóval a kard végelodntése előtt az ellen tábor fejének hódolatára sietnek, ott előre le kell mondanai a siker legyekonyabb reményéről is. Mig Garibaldi Reggiótól egész a fővárosig sehol ellenállásra sem talál, addig a királynak minden végintézkedései meghiusultak s inkább ártalmára mint hasznára voltak. Hol nemzetörseget akarának összeállítani, hogy a nyugalmat föntartsa, ott a forradalmi bizottmánynak alakult egy uj fegyveres támasza; hol csapatokat állítanak szembe az elonyomuló dictatorial, ott a csapatok csak egy perczet látszanak várti, hogy lengő zászlóikkal hozzá ártárljanak; s körülöttük mindenütt, fönt s alatt, a nép fölkel ezreinek ajkairól csak egy szózat hangzott, s ez valóban nem volt az ó rendszer elötése. Még Bosco tkb volt a királynak egyetlen támasza, s ez hűségesen meg is akart a sikon állani. Noceranál pontosítá ez össze e végből táborát, hová még három megbízható ezredével el is indult; de talán még megérkezte előtt vevő a hírt, hogy az egész Calvarelli dandár átment Garibaldihoz, s Salerno-ban ezenfölül a fölkelés már annyira rendezve van, hogy még kísérlete is a megküzdésnek merénylett. Képzelhető tehát a hatás, melyet a királyra tön, midőn legbátrabb tábornokának, kinek kardjára bízta volt sorsának eldöntését, egészségi tekintetek által indokolt lemondását vevő, ugyanakkor, midőn a fővárosban a nemzetörség tisztjei a nápolyi térparancsnok Cutrofiano lemondását, s a leköszönni akartó kabinet megtartását követelték, fenyegetőzve, hogy két óra alatt kitör a fölkelés s 40,000 ember álland a követelés támogatására. Ily viszonyok aztán megmagyarázzák, hogy a királynak végre engednie kellett. A minisztérium megmaradt, de a király elutazott s erős várába Gaetába vonult.

A „Hamb. Nach.” egy sürgönye szerint Gaeta 18,000 ember számára való életmi szerekekkel négy hóra el volna látva: azonban amidőn a nápolyi tengeri erő vonakodik azon erdőbe menni, mint hírszerint a triesti kikötőbe vonulást is megtagadta, nagyon is kétesnek látszik, ha vajjon a király gondolhat-e hosszabb maradásra annak körfalai között.

— Az egyházi államokban egymásra tör ki a fölkelés tüze. Bolonából szept. 9-ről kelt tudósítások szerint, Monte Feltróban s más városokban a lázadás kitört s háromszáz zászló tüzetik ki. Pergola városa s területe is föllázadt. Sinigagliaiából s az ország más helyeiről fegyveres népek sietnek elő a mozgalom támogatása végett. A határvidékből küldöttek indultak el Turinba, hogy Victor Emanuel oltalmát kérjék ki, s a szárd király kegyes vála meghallani a pápaiakat ezen uj „fájdalom szavát”, s az esdett oltalomadást már létesíté is. Mint a „Perseveranza” Florencéből 8-ról jelenti: „Hírszerint Cialdini a pápai határon Catholicánál átmént, hogy Pesaronak segélyre siessen, mely város az ő beavatkozását kérte ki.” Ugyanazon lap ismételve jelenti, „mikép a piemonti csapatok átléptek a pápai határon, hogy a határvidéket s Umbriát megszállják, mivel a pápai kormány nem akarta elbocsátani Lamoriciere idegen csapatjait.

Mily egészen más eljárást követ Piemont az egyházi állam mint Nápoly irányában. Ez utóbbitól szemben szinte utolsó perczig nem veté el az álcát, ugy hogy a nápolyi kormány még az utolsó napokban hitelesítette Winspeare tkböt követül a turini kabinetnél, s ez majdnem ugyanazon nap tévé le Victor Emanuel kezébe a maga hitelesítményeit, midőn Garibaldi Nápolyba bevonult s ugyanazon Victor Emanuel király zászlaját kitűzte. Hanem a pápai államra nézve rögtön igen veszélyessé vált neki Lamoriciere tkb, s követelés emelt 25 ezer fölötti idegen katonájának elbocsátása iránt, s tüstént a követelés emelése után már ultimatumot is indított Rómába, sőt a nép esengésére egyszersmiud csapatjait átküldé már a római határokra. Lamoriciere tkb ekként két tűz közé szorult. Mig fölülről Cialdini tábornok lefelé, addig Garibaldi alulról fölfelé viszi Victor Emanuel zászlait. Ily körülmények közt a római ügyök gyors vég felé látszanak haladni, ha csak idegen segély nem menti meg; erre pedig jelenleg nem igen látszik kilátás. Irják ugyan, hogy gr. Rechberg a Tullerákba egy jég y z éket adatott át, a melyben kinyilatkoztatja, hogy Ausztria piemonti csapatoknak az egyházi államba való bevonulását a benemavatózasi elv megsértésének fogja tekinteni; a nélkül azonban hogy kijelentné, mi szándéka lenne Ausztriának ezen beavatkozás esetében. Thouvenel felszólalást ismerjük, mely ovátosságot ajánl Piemontnak; az angol szintén hasonló értelemben nyilatkozik. Szó a mi szó, de a való is való. Tudjuk már mit érnek a francia biztatások Napoleon azon nagyszava ellenében, melylyel kimondta volt programját, „az Alpoktól az Adriáig”, az angol nemzet rokonszenu sem titok az olasz egység iránt. A „P. H.” erre egy példát hoz fel, mely nyilvánossága miatt demonstratív jellemmel bír: Legközelebb hogy az angol királyné az önkéntesek felett szemlét tartott, a 43 éves Garibaldi, a dictator legkisebb fia, ki Liverpoolban tanul, szintén ott vala e látványon.

Derbynő ő kegyelmessége, a nint ezt meghallotta, páholyába kéréte a gyermek ifjut, kezét szorítá vele és ott marasztá. Ha az öreg Páma (Palmerston) ezt látta, könnyen jöhetett azon conjecturalis eszmére, hogy miniszteri vetélytársának neje, e kézzsorrítással az a papirt is összemorzsolta képletileg, melyre Páma ő lordsága egyetmást a Garibaldi főkezésére feljegyzett.

— A nápolyi kormánynek mind a végperczig híven megtartott, félrendszabályokban kedvél lelo szemlélt mutatja az is, hogy a király elutazása előtt, a börtönökben levő politikai foglyok büntetésidejét csak megkésébbítette, egészen elengedni még igen korainak látta.

— Milano, szept. 19. A „Perseveranza” szerint a nápolyi ideiglenes kormány három személyből áll. Való, hogy a nápolyi hajóhad Garibaldihoz átmént. Minerva gróf vi. zi a piemonti ultimatumot a pápához.

— Ancona, szept. 9. Szabadcsapatok nyomultak elő Urbinoig. Sinigagliaiban forradalmi mozgalom tört ki, mely azonban elnyomtatott.

— Nápoly, szept. 9. (Turinon át) Garibaldi egyedül vonult be ide s lelkesedéssel fogadtatott. Feloszlatta a bizottságot, mely hivatalan alkotta magát; a praefekt megfogja büntetni a tagokat. Victor Emanuel s utódai kiáltott ki Olaszország királyává. Romano a belügyminiszterségben megerősített; Cosenz hadügy, Pisanelli igazságügyminiszter.

— Triest, szept. 10. A mai Anconából ide érkezett Lloyd gőzös nem érintette az apuliai kikötőket. Anconában egy jelentéktelen mozgalom következtében az ostromállapot kihirdetett.

— Noue tábornok parancsnoksága átvételekor következő napiparancsot bocsátott ki:

„Kötelességeink ugyanazok ma is, mint tegnap voltak. Távól a római nép minden pártjaitól egyedüli kötelességünk és ezélünk a nyugalom fenntartása. S azért ő szentségének való és biztos támaszt fogunk nyújtani, s elérvén az élénk tűzött czélt a császár szándékainak is megfelelőünk, s kinyerjük megelégedését.”

— A turini „Opinione” szept. 2-káról azt állítja, hogy azon esetre, ha Poroszország ráhatározná magát Velencze birtokát Ausztriának biztosítani, ez nem volna oly fenyegetés, mely Franciaországot arra bírhatná, hogy az Olaszország és Ausztria közötti háboru esetére fegyverét lábhoz rakja. Velencze biztosítása két nagy veszedelmet vonna maga után: 1) Ausztriát felbátorítná az olaszországi reactio pártfogolására. 2) A talános háborura nyujtana alkalmat, mely előreláthatólag Németország óhajlása ellenére ütne ki. A Rechberg és Schleinitz közt aláírt jegyzőkönyv nem válhatik oly szerződéssé, mely által Poroszország, a valóban német hatalom sorsa Ausztriához csatlakassék, ez oly helyrehozhatlan hiba lenne, mely Németországra nézve fájdalmas következtéseket idézne elő.

— A „Patrie” is szept. 9-én jelenti, hogy a piemonti hadsereg interventioja a pápai államnak, be fog következni. Sőt az „Ind. b.” azon hírt is említi: nem Cialdini, hanem Victor Emanuel maga személyesen fogja vezetni Umbria s a Markák elfoglalását; a nápolyi flotta pedig s Garibaldi hadseregei más csatateren fognának működési szerepet nyerni.

Páris, szept. 10. Grandguillot a „Constitutionnel” mai cikkében fájdalmat fejezi ki Piemont uj politikája miatt, mely emezt a császár politikájától elválasztja. Ezen kalandorok politikájában, jegyzi meg a cikkíró, Piemont elszigetelve marad. Ő (Grandguillot) még reméli, hogy Piemont nem akar lemondani egészen a népjog elveiről és ezek tisztelétéről, melyek tarthatják fen egyedül szövetségünket, s a király, loyaltásával hikerülend oly hibát, mely Olaszországra nézve szerencsétlenség lenne.

Páris, szept. 10. A mai „Patrie”, Turinból sürgönyöket tartalmaz: A turini cabinet elhatároza, hogy a római államokba piemonti csapatokat küld. Több hatalmak ez ellen kifogásokat tettek s kijelenték: hogy Róma soha sem adott alkalmat a vele szakításra. Még nem tudni, hogy a hatalmak e magatartása Piemont határozatait megváltoztatta volna, de az utóbbi sürgönyök azt jelenti, hogy a csapatok nem lépték át a határokat; csupán néhány elkülönült banda nyomult be.

— Berlin, szept. 7. Biztos helyről aként értesítettünk a regenshg. ő. kir. fenségeknek Varsóba utazásáról, hogy a meghívás orosz császár ő felségétől most érkezett és elfogadtatott. A regenshg. a jövő hó első felében menend Varsóba, — Victoria királynő utazása Németországba már e hónap végén megtörténik. O felseg előbb, megállapodás nélkül Coburgba menend, s vissza Koblenctzen át utazik, a hol a kétségkívül ott leendő porosz hercegné meglatogatandja. A regenshg. is valószínűleg Koblenctzen leendő angol királynő látogatása idejében.

— A „Morning Chronicle” azt mondja, hogy Garibaldi győzelme Bosniában, török birodalmi Horvátország és Dalmatia határain fölkelést idézhetne elő. (?)

Konstantinápoly, szept. 1. Itt azon hír terjedt el, hogy Fuad pasa katonái megtagadták az engedelmességet.

Konstantinápolyból aug. 31-én írják: „A Rumeiliában vizsgálati körutját folytató nagyvezír egy szultáni iratnál fogva a lehető leggyorsabban visszatérésre lön felszólítva a fővárosba, hol rendkívül fontos ügyek az ő jelenlétét sürgetőleg igénylik. Kormányunk pénzügyi zavarai oly nagy, hogy abból önnerején kitisztulni többé nem képes. Azt reméli, hogy Küprüszi valami uton módon pénzt teremthet elő, sőt meghitt körökben arról is beszélnek, hogy Küprüszi csak néhány napot töltend a fővárosban, s azonnal utazni fogna London s Párisba, hol mint a szultán személyese részint fontos politikai kérdéseket hozna tisztába, részint uj pénzkölcsönt is fogna esközölni. A nemrég hivatalvesztett Veli pasának drinápolyi főkörmányzóvá lett nevezetése némi összefüggésben állna ezen pénzügyi műtételekkel. Gürülli Mustapha pasa, Veli atyja, a legzazdagabb ember egész Törökországban, az öreg urnak csupán az angol bankban mintegy 7 millió font sterlingje volna letéve, az ő hitele sokat tehetne Londonban egy kölcsön eszközzésére.

Kuza herceget minden órán várják Konstantinápolyba, hol mint Moldva-Olahország fejedelme a szultánnak ünnepélye-

sen fog hódolni, követe Negriur és számos itt levő moldva-oláhok nagyszemű kiegészítéket tesznek fejedelmök elfogadására. Azonban azok, kik a dunai fejedelemségek belviszonyaival ismeretesebbek, s az ottani törökellenes hangulatot ismerni hiszik, úgy vélekednek, hogy Kuza fejedelmének ez utja merőben megfosztaná őt népszerűsége hátralevő részétől is s uralkodásának napjai nem sokára végüket érnék.

A szultán egészsége meg van ingatva. Az aggodalom, hogy ő felsége halála hírtelen bekövetkezhetik, a trónörökösödési kérdést előtérbe hozta: Murat a nagyur fia, vagy Áriz, fivére, lesz-e azon szerencsés egyén, ki a beteg embert képviselje? Ez az a mi most az ország főbbjeinek s a serailnak nehézséget okoz. De még több gondot okoz nekik a mindinkább növekvő pénzügyi zűlözés.

Varsóból érkezett tudósítások szerint, európai Törökországnak nagyon aggasztólag áll a dolog s egyidőben három részből készül fölkelés; északra Szerbia, nyugaton Montenegró s délről Görögország felől.

Athene, szept. 2. Karatassos görög ezredes a „Világosság” című görög lapban a görögökhöz egy kiáltványt intézett, melyben a törökök elleni szerteszét harczra szólítja őket. A kiáltvány következő szavakkal végződik:

„Görögök! siessetek elő a határok átlépésére. Láztok föl keletet, romboljuk, zuzzuk össze a törökbirodalom korhadt és szűrté épületét. Döntsük le a rozsdás félholdat a Zsófia csúcsáról! A szabadság zászlója lobog, a vitézek kardot kötnék. Siessetek elő, a görög birodalom viszonyfölbiztatására. Jöjjetek mindnyájan, hogy magatokat borostyánnal koszorúzzátok, ti, kik igaz fia vagytok Hellasnak, valódi utódai Leonidas- és Miltiadesnek! Karatassos ezredes, mint ezredes beadt lemondását, s kedve volna Garibaldi szerepét játszani keleten. Éjszaki Görögországból a török területre szándékoznak betörni; azt mondják, hogy már 4000 ember iratva be magát nála e célból. Egy más tudósítás szerint az ezredes már elfogatott.

Ennél komolyabban hangzik a tudósítás a f. kapu és a görög kormány közti összeköttetésről. A „Nord” levelezője e tárgyban így ír: A görög kormány Törökországban levő consulaiktól kapott jelentéseket hetenkint közzététi, mik a pasák működését illetőleg alkalmasint nem igen helyeslőleg hangzanak. Legközelebb a fővezir e közzétételek felől értesülve, annyira megboszankodott, hogy a görög követség dragomanjával tartott értekezlet alkalmával a görög kormányt „becstelenséget” és „gyávagságot” vetett szemére azt is hozzáévé, hogy ő, ha ezen közzétételek meg nem szűnnek, valamenynyit görög consult ki fogja parancsolni Törökországból. A görög kormány e nyilatkozat felől értesülve, egy erőteljes jegyzék által elégtételt követelt, s az esetben, ha ez megtámadtnék, a diplomáciai viszonyok megszüntetésével fenyegetőzött. A kapu még nem válaszolt.

A Lengyelhatárról, szept. 5. Az „A. Allg. Z.” írja: Míg mi hitelérdelem forrás után bizon jelenthetjük, hogy az oroszok jelentékeny haderőket vonnak össze a Pruth mellett; a varsói levelezők ezt a leghatározottabban hangon tagadják. Ma már maga az orosz kormány is tudatja, hogy kénytelennek látta magát az 5. hadtestet a Pruth mellett összevonni, habár nem is támadó szándékkal. [Mi még azt is hozzátehetjük, hogy még azon csapatoknak is jelentékeny része a Pruth-felől van utban, melyek a varsói táborba voltak rendelve, hogy az oroszok tudni

akarják, miszerint valószínűleg még e hónap folytán általános fölkelés leend Törökország európai részének szláv tartományaiban, s hogy akkor aztán majd csak lesz alkalom és ürügy a támadó föllepésre. A Pruth mellett összevont haderők már is 30—40 ezer főre rugnak, s I. Besak tábornok a fővezérük, a ki alatt I. Wagner, Bilewzoff és II. Kiszinsky a gyalogságot, Tiéppold a lovasságot, és Niemschinoff a tüzérséget vezénylik. A csapatok legnagyobb részt Leipzig, Culm, Brienne, Páris, stb. jómódu német gyarmatokban vannak elszállásolva, melyek mind a szabadság-háborúnak köszönik keletkezésüket. A könnyű csapatok már egész a Pruthoz vannak előtolva, a derék hadtest Kicsineff és Bielicza között fekszik. A lithvaniai hadseregnek, mely már utban volt Varsó felé, nagyrésze utközben kapott parancsot, hogy az ország déli részének tartson. Ugyanígy áll a dolog a volhiniai csapatokkal. Így magyarázható meg, hogy a varsói táborba nem 130,000 ember lesz elhelyezve, mint eredetileg volt rendelve, hanem csak 60—70 ezer. A regens-herceget Varsóba a porosz hercegek nagyobb része, s még néhány idegen hg. is elkísérendi; ellenben Ausztria uralkodójának látogatását mind jobban kétségbevonják, mivel nem sikerült a szt.-pétervári és bécsi kabinetek között a kibékülést kieszközölni: Rechberg gróf visszatartotta volna Oroszországnak a kibékülés árban nyilatkozott azon kívánságát, hogy mondjon le Ausztria a párisi békekötésnek Törökország főtartására vonatkozó cikkelyéről. (Ujabb tudósítások kitérőbe helyezik a kibékülést.)

Az orosz-lengyel határszélről, aug. 30. A „Neu. Nachrichten” levelezője írja: Sietek megírni, hogy ő felsége Sándor császár a mostani Podolia, Volhiniai és Kiew tartományokat képező volt lengyel tartományok számára megengedte a lengyel nyelv behozását, úgy a gimnasiunokba mint a felsőbb tanintézetekbe tannelvé. — A mostani időben nagy horderejű ezen nemzeti engedmény. Ha nem lehet is azt vélemény változtatás jelű tekinteni, mindamellett sajtóságságos commentarul szolgál az, ama szigorú intézkedésekhez, melyekhez nyulni szükségesnek tartotta az orosz kormány, mint különféle lapok híresztelték.

Ujabbak. — Páris, szept. 11. A császárnak a marseillei lakomán mondott beszéde így hangzik: Az öszhangzó nyilatkozványok utazásunk alatt mélyen megindítottak, de azok még sem tesznek büszkévé, mert egyetlen érdemem: bizalmam az isteni védelemben és a népben van. A nép és uralkodója közti benső összeköttetés az, mi erőnköt alkotja, mi a létező nehézségek dacára megenged nekünk, hogy soha se álljunk meg az előhaladás útján.

E kívánat ma, midőn a körülmények kedvezőbbé válnak, midőn mindenki nyugalmat kíván, tudni fogja magát mérésélni.

Ha még némi zugolódás érinti füleinket, az megtörik a közönyösségen. Munkálkodjunk tehát egész erővel hazánk segélyforrásainak kifizetésén. A munkának épp oly szép korona a bére, mint a borostyán.

A jövő jönlétemben, mit én Franciaországra nézve álmodom, Marseille jelentékeny helyet foglal. Nekem ugyáltszik, hogy e partvidéken Toulon mellett Marseille, lakosainak erője, valamint földrajzi helyzete által Franciaország geniusát képviseli, mely olaját tart kezében, de a kardot oldalán érzi.

Uralkodók ő békében s tenger felett, a kereskedelem szelid befolyása által, összeköttetései által polgárosítsa a bar-

bár nemzeteket, vonja szorosabban össze a polgárisult nemzetek közti köteléket, kényszerítse Európá népeit, kezét nyújtani e partokon, s egy előbbi kor féltékenykedését e tenger mélyébe süllyeszteni. Mutassa meg mindig, hogy magasan áll Franciaországban.

Milano, szept. 11. Azt állítják, hogy Ausztria, Porosz- és Oroszország napolyi követei parancsot kaptak a királyhoz Gaetába menni.

Ancona, szept. 9. Urbino ig szabad-csapatok nyomultak elő. Sinigagliában fölkelési mozgalom tört ki, mit azonban elnyomtak.

Turin, szept. 10. A küldöttség Umbriából és a Határgrofságokból megérkezett, s a király által fogadtatik.

Bologna, szept. 9. 2000 pápai katona érkezett Sinigagliába; ezek mennek Urbino, mely fölkelésre készül elő.

Bologna, szept. 10. Urbino megerősítette magát, s az annexiót kikiáltotta. A pápi hadcsapatok ellentállás nélkül vonulnak vissza. Fano, Sinigaglia és Pesaro ostromállapotha helyeztetett. A szárd consul Ancona elhagyására kényszerítettetett.

II. Ferenc király, az „Op. Nat.” szerint 6-kán hagyta el Nápolyt, azon reményben, hogy Gaeta nem lesz bevehető rendszeres ostrom nélkül, úgy, hogy ő neki aztán ideje lesz, bevárni oly eseményeket, melyek őt abba az állapotha helyezhetik, hogy országot újból birtokba vehesse. Azonban úgy látszik, hogy Gaetában nem mindent talált úgy, mint remélte; legalább azt állítják, hogy az ottani k kötőben hírtelen hajóra szállt s elutazott, még pedig mint gyanítják, Spanyolországba. Kevéssel előbb még a legkeményebb erőfeszítéseket kísérelte meg, hogy a nápolyi hajóhadat Ausztria kezébe juttassa; ezen szándék azonban a minisztérium s tengerészek ellenszegülésén hajótörést szenvedett. Ez volt II. Ferenc utolsó akaratnyilatkozványa a nápolyi királyságban.

Páris, szept. 11. A „Patrie” szerint bizonyos, hogy az osztrák és orosz császárok Varsóban találkozni fognak.

Turin, szept. 11. A király, Umbria s a határgrofságok küldöttségét elfogadta. A király elfogadja a protectorátust, s parancsot ad a piemonti csapatoknak e tartományokba bevonulni, egy kiáltvánnyal fogva, melyben azon akaratát fejezi ki, hogy a pápa székhelyét tisztelje, s a pápának függetlenség s biztonság tekintetében minden lehető híztoztítást nyújtson.

Turinból távirják szept. 12-ről. A piemonti kir. csapatok megtámadták s bevétek Pessarot. 1,200 pápai idegen katona az erőbe bezárva foglyul esett. Orvieto helysége megadta magát a fölkelőknek.

Bolognából szept. 12-ről Fanti hadcsapatai tegnap bevonultak Citta-di-Castello. Az 5-ik hadtest megy Fratta felé. Cialdini benyomult Urbino.

Pest. A „P. Hrnók” főmunkatársa írja Bécsből: „A békés kiegyenlítés barátai nem alap nélkül remélik hogy a majortis törekvései valószínű fognak, s hazánk békés regenerációja történeti alapon ősi teljes autonómiával, a pragmatica sanctio értelmében várható.”

Bécsi börze. Szept. 12-kén: Nemzeti kölcsön 75.40. Metallikus 5 pcentes 64. Urbéri papírok: magyar 68. erdélyi 61.50. Bankrészevény 758. Korona 18.39. Cs. kir. arany 6.38. Ezüst 33.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DANIEL.

H I R D E T É S E K.

HIVATALOS.

(1077)
Tan. sz. 1450. | 1860.

Haszonbéri hirdetmény.

A Székely Udvarhely városát illető javadalmi cikkek, jelesen: 1) Pálinka-árlási jog. 2) Vászár-vámolási jog. 3) Szemét-vámolási jog. 4) Bahlen utca. 5) Szombafalvi utcai fa-vámolási jogok. s más apróbb jövedelmi cikkekkel egy tt fels bb engedélytől fogva ezen évi október hó 25-én a városi tanácsánál — 1860. november 1-től 1861. október utolsójáig — tehát egy egész évre, haszonbérbe adtnak. Haszonbérbe venni szándékozők kötelesek az árverelés megkezdése előtt a kikiáltási ár tíz százalékát, u. m. 20 forinttól kezdve fel 400 forintig a é. bálnapénzül magokkal hozni, és az árverelő bizottmányának átadni, mely a viszszafelelőnek az árverelés után tüssent, a többet ígérőnek pedig, mint már haszonbérletnek — csakis a haszonbéri öszvegre járó két annyt érő biztosíték kijelölése, és az 1/4. évi illeték kifizetése után fog visszaadni.

Az árverési feltételek egész terjedelemben láthatók a szokott hivatalos órákon, a helybeli tanácsnál.

Sz. Udvarhelyi, szept. 7-én, 1860. A tanácsból.

(1074)
Sz. 8878.
1860.

Hirdetmény.

A kolozsvári cs. kir. kerületi törvényszék, mint illető vagyoni hatóság által ezennel tudat adatik: hogy württembergi herczeg, s lovassági vezér Constantin Sándor ő kir. Fenségenek meghatalmazoltja besztércei országos ügyvéd D. Heyssler Henrik által ide tett megatlalás következtében, az ő kir. Fensége kiskoru gyermekeit u. m. Hohenstein Klauia és Amalia grófnöket, valamint szintén Hohenstein Ferenc gróftól illető alsó-zsuki rész jószágának árverés utján haszonbérbe adása a gyámhatóság jóváhagyás fentartása mellett megengedtetett.

Ezen árverésnek kolozsvári cs. kir. nyilv. jegyző Pogátsnik Miksa urnál leendő megjelölésére folyó évi szept. 20-dik napján reggeli 9. órára határidő tűztetik ki azon megjegyzéssel, hogy az említett jószág folyó 1860-dik év szept. 29-dik napjától kezdve, a jövő 1861-dik év szept. 28 dik napjaig haszonbérbe adni, és mint első felkiáltási évi díj 840 frt o. é. meny-nyiség határozatott meg.

Az árverési feltételek mind ezen cs. kir. kerületi törvényszéknél, mind cs. kir. nyilv. jegyző Pogátsnik urnál, valamint szintén besztércei orsz. ügyvéd D. Heyssler urnál is megtekinthetők.

Kolozsvárt, szeptember 6-án, 1860.

A cs. kir. ker.ül. törvényszék tanácsából.
Oechlauer.

(1072)

M 2032.

Hirdetmény.

A hátszegi cs. k. járási hivatal mint törvényszék által, ezennel tudára adatik Brádi Lajos urnak, hogy V. Hunyadon lakó kereskedő Szálási Miklós, f. é. június hó 1623 számolat

AZ EV. REF. FÓTANODA KÖNYVNYOMDÁJA. (Belső száma: 74 ss.)

elleni, 153 frt 60 kr a. é. adósság iránt panaszt nyújtott be; mivel pedig ezen bepanaszolt félnek tartozkodása ismeretlen, gondnoknak O-Bretyén lakó jegyző Györfy Antal nevezetett ki, kivel is ezen ügy a polgári Perrendtartás nyomán való ellátása f. é. szeptember 19-ig reggeli 9 órára határozatott meg; az alperes ezennel figyelmetessé tétetik, vagy ezen gondnokot az illető ügygel illendően megismertetni, vagy pedig ezen törvényszéknek más ügyvivőt kijelelni, ellen esetben a káros következtéseket az alperes csak is magának tulajdoníthatja.

Hátszeg, augusztus 18. 1860.

A cs. kir. járás-hivatal mint bíróság.

NEM HIVATALOS.

(1078)

Hercegek-vize BENNÁRD ÁGOSTONTÓL Párisban.

A ki ennek a viznek fényes hatását tapasztalni kívánja, szükséges hogy közönséges mosás után, előbb a víz felháza lévén, azután egy nedves spongyiával ezzel a felbőr egyenlően bedörögtesse, mely így mindenkor fehér és tisztá marad.

Azok pediglen, a kiknek tisztátalan felbőrök van kötelesek többször napjában ezen vizet fent nevezett módon használni, hogy annál hamarabb szeplőtől a vagy más efféle viránytól mentve lehessenek, — mert ezen viz éppen semmi tisztátalanságot a bőrön nem szenved. — Egy üvegnek ára használati utasítással 84 kr o. é. — Valódi minőségben kapható egyedül Wolff J. gyógyszerterében Kolozsvárt.

(1079)

REDŐÜZŐ-VÍZ.

(Eau Jonthofuge.)

Cs. kir. kizárólag szab. bórpolási- s szépítő-szer, mely a bór tisztátalanságát elhárítja, a folyó-szépülőndő arczszint fenntartja s az arczot minden tag, vagy fájdalom ellen alaposan védi.

Egy üvegcsének ára 1 frt o. é., kapható egyedül WOLFF J. gyógyszerterében Kolozsvárt.

(1059)

Peiella Otto.

Vas- fűszer és divatúra kereskedésében Dézsen egy gyakornok vétetik föl, ki magyarul, németül beszélni és írni tudjon.

(1046)

Biasini nagy vendégfogadója Kolozsvárt 1860-dik október 24-kétől 6—10 évre haszonbérbe adandó kedvező feltételekkel; — értekezhetni tulajdonos Biasini Domokos ural Kolozsvárt.

(1060)

Alórti tisztelettel jelenti a nagyérdemű t. cz. közönségnek, hogy nála a téli évszakra mindenemű férfi, úgy női a legújabb magyar mintára készült felöltők; nevezetesen férfibudák, és menetek, többnemű magyar süvegek, nőimenter többféle minta szerént a legjobb ízléssel készült találatnak, még pedig a legjutányosabb árookban, melyek megítélésére a nagyérdemű közönség méltányos bírálatát ezennel felhívja.

Ugy szintén mindkét e nemű öltönyök bármily formájú készítésére rendelkeztek a legpontosabb végrehajtással magára vállal, valamint azt is kívánja tisztelettel tudatni, hogy az erdélyi nagyobb vásárokat az idén is meglátogatja.

Prohátzy János.